

Marcin Bradke

Fot. Krzysztof Ociesa-Żyła

6
grudnia

6 grudnia 2018 r. w cyklu „Kino na cenzurowanym” Centrum Historii Zajezdnia zaprezentowało film Krzysztofa Kieślowskiego „Spokój”. Film, którego wymowa wzbudziła zainteresowanie peerelowskiej cenzury, czekał na emisję cztery lata. Premiera odbyła się dopiero w roku 1980, tuż po podpisaniu porozumień sierpniowych. Rok później obraz Kieślowskiego uhonorowano nagrodą jury na Festiwalu w Gdańsku. „Spokój” opowiada historię robotnika z kryminalną przeszłością (w tej roli, jak zwykle genialny, Jerzy Stuhr), który próbuje na nowo ułożyć sobie życie.

7 grudnia 2018 r. o godzinie 17.00 zaprezentowano w Legnicy (na terenie dworca PKP – Stacja Kultura, Galeria Kolei Dolnośląskich) spektakl „Orędzie”, – napisany i wyreżyserowany przez Krzysztofa Kopkę, scenarzystę filmu „80 milionów”. Spektakl opowiada historię powstania „Orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich” w roku 1965. Dowiadujemy się z niego o okolicznościach, w jakich „Orędzie” powstało, o działaniu służby bezpieczeństwa oraz o tym, dlaczego dokument ów odegrał tak ważną rolę w dziele polsko-niemieckiego pojednania.

7
grudnia

13
grudnia

13 grudnia 2018 r. otwarto w Centrum Historii Zajezdnia wystawę zatytułowaną „Raj doczesny komunistów”. Jej autorem jest dr Łukasz Kamiński. Podczas otwarcia ekspozycji powiedział on m.in. „Wystawa pokazuje to, co najważniejsze – jak utopijna wizja budowy raju na ziemi zmieniła życie milionów ludzi w piekło. [...] Pokazujemy, że historia komunizmu na świecie nie zakończyła się wraz z rozpadem bloku wschodniego i Związku Sowieckiego. Na świecie wciąż popełniane są nowe zbrodnie, a zatruta kłamstwem ideologia pozyskuje nowych wyznawców”.

Kłamstwo, propaganda, zniewolenie, świat bez Boga, bieda, zbrodnia, wszechobecna kontrola i próba przypomnienia o ofiarach tego zbrodniczego systemu to główne tematy wystawy. Wystawę można było zwiedzać do 31 marca 2019 r.

19 stycznia 2019 r. w Centrum Historii Zajezdnia minął pod znakiem Dnia Babci i Dziadka. Darmowy wstęp wnucząt z dziadkami przyciągnął wielu chętnych widzów, jednak w związku z ogłoszoną przez prezydenta RP Andrzeja Dudę żałobą narodową (po tragicznej śmierci prezydenta Gdańska, Pawła Adamowicza) dopiero dzień później, 20 stycznia, zorganizowano w holu Zajezdni warsztaty plastyczne dla dzieci i spotkania z postaciami przypominającymi czasy naszych rodziców i dziadków.

19
stycznia

23
stycznia

23 stycznia 2019 r. w ramach, Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan, Fundacja Obserwatorium Społeczne i Centrum Historii Zajezdnia, we współpracy z delegatem abp. Józefa Kupnego do spraw ekumenizmu – ks. prof. Bogdanem Ferdkiem oraz z wrocławskim oddziałem Polskiej Rady Ekumenicznej zorganizowała debatę „Moc współpracy. Społeczny wymiar ekumenizmu”. Gośćmi spotkania byli przedstawiciele różnych wyznań chrześcijańskich. Poruszono m.in. tematy społecznego zaangażowania chrześcijan w lokalną politykę miasta oraz w sprawy związane z ekumenizmem – również w kontekście Europejskich Spotkań Młodych Taizé.

30 stycznia 2019 r. na wrocławskim rynku odbył się wernisaż dwóch wystaw plenerowych. Pierwsza z nich, zatytułowana „Kolory informacji. Plakaty we Wrocławiu 1945–2000”, opowiada historię miasta poprzez plakaty rozwieszane na ulicach od roku 1945 po aż do początku obecnego stulecia. Spojrzenie na Wrocław i jego dzieje przez historię plakatu, będącego przecież swoistym znakiem czasu, pozwala nam spojrzeć na powojenny Wrocław – jego odbudowę oraz przemianę z morza ruin w nowoczesny i istotny ośrodek kultury i sztuki. To również okazja do spotkania ze sztuką, ponieważ prezentowane plakaty są dziełami wybitnych wrocławskich artystów plastyków.

30
stycznia

fot. Paweł Biskupski

„Tu dorastałem! Dzieciństwo na Dolnym Śląsku w czterech porach roku” – tak zatytułowano drugą z ekspozycji, będącą sentymentalną wędrówką w przeszłość. Kto z nas nie siedział na trzepaku, nie grał w kolarzy, w noża, gumę, czy klasy? Tę piękną podróż w krainę dzieciństwa zawdzięczamy Dolnoślązkom, ich opowieściom i starym fotografiom z rodzinnych albumów. Obie wystawy można było oglądać do 28 lutego.

1
lutego

1 lutego 2019 r. we Wrocławiu został zainaugurowany program „Dziedzictwo Edyty Stein”. Deklarację współpracy podpisali Jarosław Sellin, sekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, dr Marek Mutor, dyrektor Centrum Historii Zajezdnia oraz ks. Jerzy Witek, prezes Towarzystwa im. Edyty Stein.

Program Dziedzictwo Edyty Stein został stworzony wspólnie przez Towarzystwo Edyty Stein oraz Centrum Historii Zajezdnia. Jego realizacja przebiegać będzie pod auspicjami Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Program zakłada stworzenie nowej ekspozycji oraz udostępnianie Domu Edyty Stein zwiedzającym na co dzień. W ramach tego zorganizowanych zostanie szereg spotkań tematycznych oraz wydarzeń edukacyjnych. W 2019 r. na realizację programu przeznaczone zostanie 300 tys. złotych.

7 lutego 2019 r. w Narodowym Forum Muzyki odbył się koncert zatytułowany „Gintrowski – a jednak coś po nas zostanie”, którego współorganizatorem było Centrum Historii Zajezdnia. Licznie przybyła publiczność miała okazję wysłuchać muzyki Przemysława Gintrowskiego do wierszy Zbigniewa Herberta w nowych opracowaniach Jana Stokłosa. Na scenie wystąpili, m.in. Renata Przemyk, Aleksandra i Julia Gintrowskie, Paulina Grochowska oraz Zbigniew Zamachowski.

7
lutego

12
lutego

12 lutego 2019 r. w lwowskim Centrum Historii Miejskiej Europy Środkowo-Wschodniej promowano książkę Piotra Zubowskiego „Obertyn – opowieść o życiu miasteczka”. Wydawcą publikacji jest Ośrodek „Pamięć i Przyszłość”. „Obertyn...” to owoc współpracy międzynarodowego, interdyscyplinarnego, zespołu badawczego i jednocześnie zapis ponad pięćdziesięciu relacji świadków, opowiadających o życiu tego niewielkiego miasteczka leżącego na naszych dawnych Kresach. Miasteczka, widzianego oczami Polaków, Ukraińców i Żydów. Książkę promowali, goszczący we Lwowie, przedstawiciele Centrum Historii Zajezdnia.

13 lutego 2019 r. w ramach Spotkań Ossolińskich we Lwowie w Bibliotece im. W. Stefanyka, zostało zaprezentowane Centrum Historii Zajeżdnia. O działalności Centrum opowiadał dyrektor, dr Marek Mutor. Mówił on też o związkach Wrocławia ze Lwowem i o swoistej kontynuacji lwowskich tradycji w naszym mieście. Po wykładzie otwarto wystawę „Wrocław Breaks the Iron Curtain”, a następnie promowano książkę Piotra Zubowskiego „Obertyn – opowieść o życiu miasteczka”.

13
lutego

25 lutego 2019 r. w budynku Centrum Historii Zajeżdnia odbył się wernisaż wystawy „Wielkopolanie ku Niepodległej – w stulecie zwycięskiego powstania 1918–1919 roku”. Ekspozycję przygotowało Wielkopolskie Muzeum Niepodległości przy wsparciu Centrum Historii Zajeżdnia. Wystawa upowszechnia wiedzę o walce poznaniaków o wolność w stulecie rozpoczęcia działań zbrojnych. Opowiada historię drogi Wielkopolan do niepodległości – od zrywów w XIX stuleciu, poprzez powstanie, po udział wojsk wielkopolskich w walkach o kształtujące się granice Rzeczypospolitej. W ramach wernisażu odbyła się także debata, w której udział wzięli prof. Edward Czapiewski z Dolnośląskiej Szkoły Wyższej we Wrocławiu oraz dr Piotr Grzelczak z poznańskiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej. Ekspozycja była prezentowana na placu Centrum Historii Zajeżdnia do 14 marca.

25
lutego

28 lutego 2019 r. rozpoczęto nowy cykl spotkań filmowych zatytułowany „Polskie palmy w Cannes”. Pierwszym prezentowanym obrazem było „Sanatorium pod Klepsydrą” w reżyserii Wojciecha Jerzego Hasa z roku 1973. Film, który zdobył w Cannes nagrodę jury, z mistrzowską kreacją Marka Nowickiego jest adaptacją prozy Brunona Schulza. Poprzedzające pokaz spotkanie poprowadził Stanisław Abramik ze Stowarzyszenia Nowe Horyzonty.

Projekcje w ramach cyklu będą się odbywać w każdy ostatni czwartek miesiąca o godzinie 18.00.

28
lutego

1
marca

1 marca 2019 r., w Narodowym Dniu Pamięci Żołnierzy Wyklętych, o godzinie 13.00 przed frontem Dworca Głównego PKP odbył się wernisaż wystawy „Zapomniane ogniwo. Konspiracyjne organizacje młodzieżowe na ziemiach polskich w latach 1944/45–1956”. Autorami wystawy są pracownicy wrocławskiego oddziału IPN. Ekspozycja opowiada o młodych ludziach, często jeszcze dzieciach – uczniach szkół powszechnych i średnich, którzy podjęli próbę walki z systemem komunistycznym. Drukowali i kolportowali ulotki, próbowali organizować się na wzór wojskowy, niekiedy uprawiali tzw. „mały sabotaż”. Ich działalność tak naprawdę w niczym nie zagrażała rządzącemu reżimowi, natomiast komunistyczny aparat represji traktował ich jak ludzi dorosłych – prowadzono brutalne śledztwa, zapadały też surowe sądowe wyroki. Wystawa prezentuje ogólnopolski wymiar młodzieżowego ruchu oporu, z uwzględnieniem Dolnego Śląska.

Również 1 marca Centrum Historii Zajezdnia odwiedziła grupa studentów i wykładowców z Abingdon and Whitney College z Oxfordu, będącego miastem partnerskim Wrocławia. To pierwsza taka wizyta w ramach współpracy. Goście zwiedzali miasto, byli m.in. w Hydropolis i w Muzeum Pana Tadeusza, jednak szczególnie spodobała się im ekspozycja główna w Centrum Historii Zajezdnia.

2 marca 2019 r. w ramach obchodów Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych, Centrum Historii Zajezdnia przygotowało międzypokoleniowe wydarzenia związane z tym świętem: poranek z historią dla najmłodszych, spotkania z kombatanami i zaproszonymi gośćmi, rozmowy o walce niepodległościowej, gry planszowe, pokazy grup rekonstrukcyjnych oraz projekcje filmów dokumentalnych, takich jak choćby „Żelazny – legenda wileńskiej partyzantki”, „Kwartal” i „Ryngraf”. Tegoroczne wrocławskie obchody Dnia Pamięci koordynowało Stowarzyszenie Odra-Niemen we współpracy m.in. z Centrum Historii Zajezdnia oraz z Instytutem Pamięci Narodowej.

2
marca

5
marca

5 marca 2019 r. w auli Papieskiego Wydziału Teologicznego odbyła się konferencja poświęcona Polakom, mieszkającym w przedwojennym Wrocławiu. O losach ówczesnych wrocławian mówili m.in. prof. Krzysztof Ruchniewicz i redaktor Beata Maciejewska. Podczas spotkania zaprezentowano przygotowaną przez pracowników Centrum Historii Zajezdnia wystawę zatytułowaną „Przedwojenna Polonia Wrocławska”. Ekspozycja ta już w najbliższym czasie udostępniana będzie w szkołach.

7 marca 2019 r. przedstawiciele Centrum Historii Zajezdnia gościli na Światowych Targach Turystyki w Berlinie, podczas których zachęcali do odwiedzania Wrocławia oraz opowiadali o działalności Zajezdni.

7
marca

13
marca

13 marca 2019 r., w Muzeum Narodowym w Szczecinie – Centrum Dialogu Przełomy odbyła się debata poświęcona wrocławskiej wystawie „Raj Doczesny Komunistów” z udziałem jej twórców – dr. Łukasza Kamińskiego i dr. Marka Mutora. Przy okazji warto wspomnieć, że 16 marca w Centrum Historii Zajezdnia odbyło się ostatnie kuratorskie zwiedzanie tej ekspozycji.

14 marca 2019 r. w Centrum Historii Zajezdnia odbył się II etap VI edycji konkursu zatytułowanego „Olimpiada Solidarności. Dwie dekady historii”. To największy i najbardziej rozpoznawalny ogólnopolski konkurs historyczny dla uczniów szkół średnich. W Centrum Historii Zajezdnia do finałowego testu z wiedzy historycznej przystąpiło sześćdziesięcioro uczniów. Wojewódzki finał wygrali Agnieszka Frelich, Jacek Danielewski oraz Mateusz Teplicki.

14
marca

15
marca

15 marca 2019 r. w sali kinowej Zajeżdźni zaprezentowano film dokumentalny „Za waszą i naszą niewolę”, opowiadający o agresji wojsk Układu Warszawskiego na Czechosłowację w roku 1968. W filmie, zrealizowanym przez Muzeum Historii Polski i portal historyczny Dzieje.pl, mowa jest m.in. o udziale żołnierzy Ludowego Wojska Polskiego w tłumieniu wolnościowego zrywu naszych południowych sąsiadów oraz o odczuciach towarzyszących polskiemu społeczeństwu na wieść o zdeptaniu Praskiej Wiosny. Projekcja obrazu połączona była z panelem dyskusyjnym, w którym wzięli udział: Petruska Szustrova, Łukasz Kamiński i Adam Turula. Spotkanie poprowadził Andrzej Grajewski.

18 marca 2019 r. wystawę główną w Centrum Historii Zajeżdźnia odwiedzili uczestnicy Eu-Russia Civil Society Forum, którzy w ramach wizyty studyjnej przyjechali do Wrocławia. Ich przewodnikiem po ekspozycji był dyrektor Centrum Historii Zajeżdźnia, dr Marek Mutor.

18
marca

W dniach 21–22 marca w Centrum Historii Zajeżdźnia odbyło się seminarium dla uczestników „Justice 2.0 – PEMC”, międzynarodowego projektu Europejskiej Platformy Pamięci i Sumienia poświęconego ściganiu sprawców zbrodni komunistycznych w Europie. Oprócz rozmów i planowania pracy uczestnicy spotkania mieli okazję zwiedzić wystawę główną „Wrocław 1945–2016” oraz ekspozycję czasową „Raj doczesny komunistów”.

21–22
marca

22
marca

22 marca 2019 r. zakończono zbieranie zgłoszeń do konkursu stypendialnego gen. Emila Fieldorfa – „Nila”. To konkurs dla ludzi zainteresowanych historią i umiejących o niej ciekawie opowiadać. Przypomnijmy, że na trójkę zwycięzców czeka stypendium w wysokości 16 tys. złotych.

7–30
kwietnia

Od 7 do 30 kwietnia 2019 r. w Centrum Historii Zajezdnia gościła wystawa zatytułowana „Między życiem a śmiercią” („Between life and death. Stories of rescue during the holocaust”). Dzięki wystawie można było dowiedzieć się, jak w okupowanej przez Niemców Europie wyglądało życie codzienne ukrywających się Żydów oraz kto niósł im pomoc. Wystawa była także opowieścią o tym, jak trudne i złożone stawały się w tym wyjątkowym czasie relacje międzyludzkie. Ekspozycja prezentowała indywidualne świadectwa ludzi ocalałych z zagłady z dziesięciu europejskich krajów. Warto też dodać, że Wrocław to piąte (po Brukseli, Amsterdamie, Bratysławie i Wilnie) miejsce, w którym zaprezentowano wystawę. Wernisaż uświetnił występ Bente Kahan oraz spotkanie z ocalałą z holokaustu Elżbietą Ficowską.

Centrum Historii Zajezdnia przygotowało wiele atrakcji na długi majowy weekend (od 1 do 5 maja 2019 r.) oraz na Noc Muzeów, która odbędzie się 18 maja. Oba wydarzenia dadzą możliwość m.in. bezpłatnego zwiedzania ekspozycji. W ofercie także zajęcia dla dzieci, dorosłych i całych rodzin, działania artystyczne, gry miejskie, muzyka, warsztaty dawnych tańców, zmagania sportowe i pokazy filmów.

Majówka w zajezdni

Tegoroczna „Majówka w Zajezdni” potrwa aż pięć dni. „Zadbamy o to, by nikt się nie nudził” – zapowiada Juliusz Woźny, rzecznik prasowy Centrum Historii Zajezdnia i dodaje, że wszyscy, którzy zechcą w tych dniach odwiedzić Zajezdnię, znajdą coś dla siebie. Relaks na trawie będzie można sobie umilić, np. czytając książki lub grając w planszówki. Oprócz tego będzie można wziąć udział w warsztatach m.in. kaligrafii, budowania latawców lub tworzenia makram. Na miłośników historii czeka m.in. quiz wiedzy o Konstytucji 3 Maja, przystąpienia Polski do Unii Europejskiej oraz o historii Wrocławia. Dla zwycięzców przewidziano atrakcyjne nagrody! W trakcie bezpłatnego zwiedzania wystawy „Wrocław 1945–2016” będzie można skorzystać ze ścieżek tematycznych poświęconych ważnym dla miasta postaciom, np. dziennikarce i satyryczce Ewie Szumańskiej, wybitnemu matematykowi i aforyście, współtwórcy lwowskiej szkoły matematycznej prof. Hugonowi Steinhausowi, a także Markowi Petruszewiczowi, utytułowanemu pływakowi. Tę ostatnią postać warto przypomnieć zwłaszcza najmłodszym miłośnikom historii. Pochodzący z Wilna Marek Petruszewicz był dwukrotnym rekordzistą świata na dystansie 100 m stylem klasycznym, reprezentantem Polski na igrzyskach olimpijskich w Helsinkach (1952), a w latach 80. XX w. represjonowanym działaczem „Solidarności”. Dzięki specjalnie przygotowanej ścieżce zwiedzania będzie można dokładnie poznać jego życie i zawodową karierę.

Dla rodzin z dziećmi organizatorzy przygotowali grę miejską „Gang Czasomieniaczy” (początek 2 maja w Parku Słowackiego) oraz warsztaty z sitodruku i czerpania papieru. Te ostatnie, zatytułowane „Od arkusza do wstęgi. 220 lat maszyny papierniczej” będą trwały od 25 kwietnia do 12 maja, a przeznaczone są zarówno dla dzieci, jak i dorosłych. Warsztaty będą swoistą wędrówką w czasie – od wynalezienia papieru po 1798 r., w którym powstała maszyna papiernicza. Organizatorami warsztatów są Muzeum Papiernictwa w Dusznikach oraz Centrum Historii Zajezdnia.

1–5
maja

18
maja

Noc muzeów

Noc Muzeów, która w tym roku odbędzie się 18 maja, to kolejna okazja do odwiedzenia Centrum Historii Zajeźdnia. Na zwiedzających czekać będzie dostępna bezpłatnie wystawa główna „Wrocław 1945–2016”, pokaz filmu „Kartka z powstania” – pierwszego w Polsce fabularyzowanego widowiska historycznego zrealizowanego w technologii wirtualnej rzeczywistości, opowiadającego historię kpt. Władysława Sieroszewskiego, który idąc do powstania, otrzymał od córki kartkę z modlitwą, nie wiedząc jednak, że ta karteczka wpłynie na jego dalsze losy. W ramach Nocy Muzeów w ofercie Centrum Historii Zajeźdnia znalazły się także gry i warsztaty plastyczne (sitodruk), a po zmroku unikalny pokaz laserowy. Zapraszamy wszystkich, w tym gości anglojęzycznych, na których będzie czekał przewodnik.